

Cassiod.

quid obviam ei adversatur, absumit, & destruit; Cassiodorus lib. de Divinis lectionibus in schola Christi, ait, vitalis agnitio flammatis membris inquiratur, ut inflammare alios possit, cum alios erudit.

135.

Ecclesi. 15. D. Cyril.

Tertio, Sacra Scriptura saepe potui assimilatur. Aqua sapientia salutaris, potabit illum. Ecclesiast. 15. num. 3. Ex quo ait D. Cyril. Alex. lib. Glaphyrot in Gen. Sacra Scriptura comparat Dei verbum aqua, quia sicut hac sensibilis aqua vivificat corpora, ita Dei verbum, si mentem nostram subeat, haud mediocriter eam refecerit. Si ergo potus est Sacrae Scripturae liber, cur non dicitur Joanni, accipe, & bibe, non autem devora: quod bibitur facilius raturitur, quod comeditur aliquo labore dentibus teritur; sunt enim in scriptura Sacra aliqua, quae facilius, alia vero, quae multa expositio ne, ac studio percipiuntur & quamvis hic liber Sacrae Doctrinae esset apertus, dicitur tamen Joanni, ac in eius persona omnibus Doctoribus & Praedicatoribus, non bibe, sed devora librum, quia ad eius intellectum assequendum, multa industria erat a nobis adhibenda.

Ansbertus.

Ansbertus Abbas, Sacra Scriptura, a tunc quando cibis, aliquando potus est; potum enim non mandendo deglutimus, apertiora ergo; ac manifesta bibimus; quae etiam non exposita intelligere volumus: quamquam autem Sancti praedicatorum in persona Joannis, iam tunc revelata intelligerent de Domino Scripturarum, Sacramenta, quia adhuc ea, quae in ipso manifesta claruerunt, qualiter ad eum pertineant, expositione indigebant: nequaquam eadem Joanni de sacro aperto libro dicitur, accipe, & bibe, sed accipe, & devora: ac si aperius diceretur, peritacta, & intelligenda est mande, & tunc deglutit.

136.

Doct. suam sapientiam & non semper aliorum ostendit.

Quarto, Non solum mandatur Joanni, ut legat, quae in libro continentur, sed etiam, ut eum devoret; ei enim dicitur. Accipe illum & devora illum. Cur devorare debet? Magistro & Doctore, cujus personam gerit Joannes, non sufficit tantum secum habere librum, quem legat quem consulat, sed insuper necessarium est, ut aliquid intersit, inter Doctorem, & librum; liber a fororum doctrinam, & placita refert, ac Doctor vescatur libro, nimirum doctrinam, & sapientiam, quae in libro continetur, faciat suam, sicque illum proponat, explicet, ac amplietur, ut sua ac ex ingenio suo inventa videatur. Hinc monet Salomon Proverb. 2. num. 4. Sicut thesauros effodit illam. Scilicet sapientiam. Non quidem sufficit ad sapientiam quod eam emendices, quod inventas aliorum veritates fugas; sed taliter te habere debes, ut latentem in te thesaurum illius effodias, & latentem in te sapientiam apparere facias. Ex quo perbellè monet Seneca Epistola 33. Turpe est, ait, scire, aut prospicere senectutem ex commentario sapere: Hoc Zeno dixit: Tu quia hoc Cleantes, in quid & quousque sub alio moveris? & impera, & dic quod memori traditur: aliquid de tuo profert. Omnes itaque nos nunquam auctores, semper interpretes, in quam auctores aliquando facere, quod diu didicimus. Memoria in Alienis exerceverunt. Aliud est meminisse, aliud scire. Meminisse est rem commisitam memoria custodire. At contra scire, & dicit Zeno, & dicit Cleantes, aliquid in se inserit, & librum. Doctoris enim in se est

Proverb.

Seneca.

semper aliorum notas praetendere, hoc facit liber, haec faciunt membranae, sed ipse suam faciat sapientiam, quam vivida vena in alios instillet. Quinto, Mandat Angelus Joanni. Accipe librum & devora illum. Quo libro opus erat ut Joannes populos, Regesque instrueret, ut dicitur infra num. 11. Oportet te verum prophetae. Debet enim Doctor altij, & profunde versare animo quicquid loquendo proferre statuit; proindeque ipsum librum ipsamque sapientiam devorare, ut in se veluti cibum convertat, ut inde in ea doceat; & loquatur ad alios; sic dicitur Ezechiel. 3. num. 1. Comede volumen illud, & vadens loquere. Sic Doctor sapientiam, veluti alimentum faciat suam, ut inde loquens cum fructu alios doceat.

semper aliorum notas praetendere, hoc facit liber, haec faciunt membranae, sed ipse suam faciat sapientiam, quam vivida vena in alios instillet.

Quinto, Mandat Angelus Joanni. Accipe librum & devora illum. Quo libro opus erat ut Joannes populos, Regesque instrueret, ut dicitur infra num. 11. Oportet te verum prophetae. Debet enim Doctor altij, & profunde versare animo quicquid loquendo proferre statuit; proindeque ipsum librum ipsamque sapientiam devorare, ut in se veluti cibum convertat, ut inde in ea doceat; & loquatur ad alios; sic dicitur Ezechiel. 3. num. 1. Comede volumen illud, & vadens loquere. Sic Doctor sapientiam, veluti alimentum faciat suam, ut inde loquens cum fructu alios doceat.

Cum Divinus Spiritus de Caelo missus est linguas igneas in Christi scholam vibrat, Apparetur illis dispersa lingua, tanquam ignis, sed itaq; super singulos, eorum. Act. 2. num. 3. Ecce magnus noster vates, & Apostolus omnium Ecclesiasticorum personam gerens, libris, & lingua igneis armatur; libris quos devorare iussus est; lingua s flammis, quibus alios ardere faciat; sic & bonus Doctor Ecclesiasticus, devoret librum, ut sapientiam in se convertat, & faciat suam & cum lingua eius erit tanquam flamma ignis, al os ardentem in charitate, ac amore Dei faciat. D. Chrysostom. sermon, in Pentecost. reddens rationem cur libris & lingua munitur. Ibat, ait, peccata orbis terrarum absumpturus.

Suam dilectam misericordè laudat D. sponus. Dentes tui sicut greges corvarum, quae ascendunt de lavacro: sicut vitia coccinea labia tua, Cantic. 4. numero 2. & 3. Quamnam connexio, est, ut post commendatos dentes labia decantet? & quod haec sint, tanquam vitia coccinea charitate plena, ut homines valeant ligare, & attrahere ad Dei amorem; cur ad haec prius dentes commemorat, deinde ad labia descendit, de dentibus spiritualibus animae locum exponunt Richard. de Sanct. Victore; Dia. Gregorius Nyssen. homil. 7. qui divinam Doctrinam, tanquam materiales dentes comminunt ut in alimentum animae suae convertant, quae spiritualiter ipsa anima vivit, & nutritur, & tunc quid inde sequitur. Sicut vitia coccinea labia tua: qui ergo sic in anima sua habet divinam Doctrinam insculptam labia illius sunt ut vitia coccinea plena charitate, ut alios attrahere, ac ligare valeant in Dei obsequio, ac amore, Theodoret. Verba veritatis profert, quibus tanquam funiculo quodam capiuntur auctores, & vincantur.

QUESTIO XV.

Quare idemmet liber dulcis erat in ore, amarus in ventre?

IN limine huius questionis notandum est, quod ait Angelus Joanni: Accipe librum, & devora illum, & facies amaricari ventrem tuum, sed in ore tuo erit dulcis sicut mel. Ubi valde notandum

137. Doct. devoret doctrinam & in se imprimas, quam docet.

Ezech. 3.

138.

Act. 2.

Doct. bene alios inflammat, si ipse habeat doctrinam.

D. Chryf.

139.

Cant. 4.

Richard. Nyssen. si doctor in anima sua summat doctrinam, alios adducit

Theod.

140.

Prius amaritudo quam dulcedo.

notandum quod Angelus prius facit mentionem de amaritudine ventris, quam de dulcedine oris, cum tamen res prius gestitur ore, quam transeat in stomachum, & prius est dulcedo, in ore, quam amaritudo in stomacho, tamen Angelus prius de illius amaritudine agit, quam de oris dulcedine; quia prius in hac vita gustantur amaritudines, ac in eis donatae praesentur, quam percipiuntur dulcedines, ac suavitates aeternae vitae

141. Aretas Prima. Ribeira. Corn.

ad nostram questionem, a retas, Primasius, Ribeira, Cornelius, materiam huius libri referunt ad ultima tempora ante Christi dicuntque quod in hoc libro continebatur revelatio, & praenotio futurorum sub Antichristo, quam Joannes accepit a Christo per Angelum: In ore ac prima facie, & primo gustu erat mihi dulcis mentemque pascebat, & oblectabat: quia erat nova, mira & divina cognitio, & Propheria; sed abi Apostolus cepit ruminare calumitias, & multitudinem reproborum & lapsus multorum fidelium in persecutione Antichristi, quae hoc libro, & hac revelatione continetur, ait Joannes, Amaricari est ventrem meum, id est in me in animo, & in mente mea indolui & ingemui.

142.

Haec sententia quamvis sit probabilis, non tamen mihi videtur vera quia ipse Angelus non venit de unitans extrema tempora Antichristi sed personam gerens Doctorum, ac Praedicatorum Ecclesiae, ut dixi in hoc cap. q. 1. & deinde hic liber datur Joanni ea intentione, ut ei statim dicitur oportet, ut iterum probe are genibus, quod iuxta communem sententiam non ad tempus Antichristi referretur, sed ad illud tempus, quod pauo post hanc revelationem futurum erat, ut infra dicam.

143. Vera sententia.

Vera, ac genuina sententia est ut dixi in expositione quod hic accidit Joanni quod viris magnis Apostolis contigit, quorum personam noster Joannes hic gerebat, tales viri dum legunt, & addiscunt divina, magnam dulcedinem gustant & sentiunt. At dum ipsam sacram Doctrinam debent digerere, & ad captum, ac aedificationem populorum illam communicant, ac proponere per Praedicationem, ac instructionem, multum laborant, magnasque arumarum amaritudines devorant.

Rem optime explicat Joachimus Abbas. Os & venter, ait, plerumque sibi contraria sentiunt, adeo ut nonnunquam quod os delectat in edendo, venter cum dolore, & torsione retineat: ecce autem verba Domini dulcia diligentiibus eum, Plurimum indicat cum dicit Psalm. 118. numero 11. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel ori meo: Quod si in ore dulcia sunt, ut sunt aliqua eorum iam amara in ventre: In ore suavia: quia in notitia veritatis delectatio est; in experimento laboris gemitus, & afflictio spiritus; quo circa & si delectat quod occurrit prius propter apertionem libri, amarus est tamen & inde, quod sequitur propter passionem Ecclesiae, nec punitandum, quod Ecclesiam contemplativam designatam in Joanne immunit esse oportet ab afflictione eadem: cum constet eidem Joanni, & Iacobo fratri suo dictum esse a Domino Calicem quidem meum bibetis. Marth. 20. num. 23. Dei cognitio, ejusque eloquentia valde sunt suavia & praerajunda, ut testatur Re. Syveria in Apocalypsum. Tom. I.

gius Vates: At in experimento, & executione posita a Dei ministro, ut ipsa divina eloquia praedat & docet in populo, a. arissimum Calicem passionis, & mortis propinan. itaque divinorum cognitio dulcis & suavis, valde suave divina intelligere: ac dum veluti dirigitur, ac in executione ponitur, & praedicatur multas amaritudines ac molestias secum affert.

145.

Secundo, Ecce Joanni comedenti librum pollicetur dulcedo mellis in ore, & amaritudo in ventre & facies amaricari ventrem tuum, quomodo idem liber dulcis & amarus erit, & melleus & felleus. Hic liber continebat sacram Scripturam, quae dum sancta meditatione decoratur, mente mel ea, & sapidissima erit & ventrem conscientiae dum magnitudinem offensa Dei, gravitatem peccatorum, ac poenas ei debitas proponit; ingenti dolore, & amaritudine pungit, guttatur divinorum verborum mel; sed animus delictorum penititudine, vel amaritudine quadam aspergitur. Absalon Abbas sermon. 41. in Festo omnium Sanctorum: Utile aiti, tibi erat iuxta mandatum Domini sumere librum istum, & devorare illum, ut faceret amaricare ventrem tuum, & in ore tuo fieret dulcis tanquam mel: sumere certo debueras librum divina legis, & sancta meditatione devorare illum, ut in ore memoria dulcis fieret, dum ventrem infirma anima ad amaritudinem conscientiae provocaret. Cum Ezechiel comedisset librum sibi oblatum, ait cap. 3. num. 3. Factum est in ore mensuris mel dulce. Quid dicit Propheta nonne liber iste, qui in ore tuo ita videtur suavis continet. Lamemat ones, armen, & va. cap. 2. num. 9. Si autem haec omnia sunt amara, quid magis amarum, quam lame tationes, quam carmen lugubre. Quam va. quomodo ergo ait dulcem in ore suo fuisse librum. Theodoret ad verba Ezechiel. Nimirum, ait, quia dulcis, & suavissima est ob peccata lamentatio pro eis. Liber ille erat sacrae Doctrinae, in quo continebantur lachrymosae lamentationes, ac detestationes peccatorum, quae etsi videantur corporaibus oculis tristes & funestae, animae diligenti Deum, sunt valde suaves & dulces.

Penitentia in meditatione suavis, i executione amarica

Ab sal. Abb.

Ezech. 3.

Ezech. 1.

Theod.

146.

Tertio, & maxime expendendum, quod hic liber in ore dulcescit, & in ventre amaricat; & in quo ore dulcescit, & in quo ventre amaricat: per os viri praestantissimi, sapientes, ac virtutum studiosi intelliguntur in corpore Reipublicae; ventrem vero infirmum, & ab ecdi, qui tantum humilia, & quae ventris sunt considerant. Illi sermonibus divinis inhiant, hi sola quae ventris sunt, diligunt. Illi veluti sapidissimas dapes leges abstinentiae, & penitentiae glutunt; hi amarissimos succos injejunia puritatis, ac castitatis sugunt. Pulchre, D. Augustinus hom. 9. in Apocalypf. In ore ait, intelliguntur boni & spirituales Christiani, in ventre carnales, & luxuriosi. Inde est, quod cum verbum Dei loquitur tunc spiritualibus dulce est; carnis vero, quorum secundum Apostolum Deo enter est, amarum videtur, & asperum.

Ex nostro affertur nascitur dulcedo vel amaritudo in vitis.

Deca. Regius Vates. Psalm. 18. numero 147. Iudicia Domini verè justificata in Psalms. 88. semetipsum, desiderabilia super aurum & lapides preciosum multum, & dulciora super mel

147.

Psalm. 88.

A A a 2 mel

Sap. 6.

In iudicijs Dei iustus dulcia, iniquos amara invenit.

D. Basil.

148.

Cantic. 1.

Cantic. 4.

Difficultas in virtute non ex Deo, sed ex nobis nascitur.

D. Bern.

149.

Num. 11.

Coloss. 1.

In re virtutis gaudium & iudicium ex nobis nascitur.

D. Chryl.

mel & favum, etenim servus tuus custodis ea. Quomodo inducat Domini dulciora super mel, & favum cum de illis testatur Salomon Sap. 6. num. 6. Iudicium durissimum fiet. Deu ut alii legunt, Iudicium rigidum. Quomodo ergo compatitur, quod Dei iudicium sit durum ac rigidum, dulce & suave super mel. Iudicia Domini durissima sunt carna appetitui, & severissime ab eo ulciscuntur opera carnis, magnūque trahit & angorem terrenis animis inferunt: Quomodo ergo si dulcescunt, ut instar mellis favi sapiant? sequentia verba rem expli- cant. Etenim servus tuus custodit illa Verus dei servus, observatorque divinorum iudiciorum, nihil in illis invenit, quod acre, insipidum ac amarum sit; sed quidquid ibi considerat dulce, & suave est, quod tantum dicit, & publicat, ac in ore habet divus Basilus. Iudicia Dei, ait, vera iustificata nominavit, tanquam honores, ac supplicia legitime mortalibus inferentia. Hæc & auro, & lapide pretioso potiora, & melle dulciora esse dicit, verum non omnibus hominibus, sed veris & iustis.

Dicebat supremi Regis sponsa. Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi. Cantic. 1 num. 12. Et tamen de se protestatur. Vadam ad mortem myrrhæ. Cantic. 4. num. 6. Parum hæc videtur consona: Fasciculus odoriferus, ac perjucundus; mons verò myrrhæ acris, & amarus, quomodo ergo hæc coheret? difficultatem solvit, particula illa: Mihi. Et si alius dilectus videretur mons myrrhæ asper & amarus, ac sponsæ amanti, ac præsentiam ejus cupienti, fasciculus suavissimus; cum enim in ipsa erga Jesum esset ardens affecto, hæc montium difficultates in planitiem convertebat, & omnem myrrhæ amaritudinem in delicias commutabat, divus Bernardus sermon 43. in Cantica sic ponderat. Non ait, tantum fasciculus myrrhæ dilectus meus, sed mihi, inquit, qua diligo fasciculus est. Unde dilectum nominat; monstrans dilectionis vim, omnium amaritudinem superare molestiam, quia foris est ut mors dilecti.

Nil salubrius cœlesti manna omnium voluntati deserviente. Et tamen de illo dicunt Judæi. Numer. 21. num. 5. Anima nostra nauseat super cibo isto levissimo. Quod tamen durius homini quam verbera, carceres, ac persecutio & tamen ait Paulus ad Colossens. 1 num. 24. Gaudeo in passionibus meis. Unde in suavissimo manna nauseam & in passionibus gaudia? Nec enim manna nauseam nec passiones, gaudia afferre poterant: Humani tamen affectus in causa erant, quod illi nauseam in cœlesti manna crederent, h'c autem gaudia in ipsis angustis & doloribus. Ecce diversus affectus quam diversos pariunt effectus, ut amara facerent Paulo dulcia & suavia, & salutariter manna escam Angelorum manibus fabricatam; Judæis verterentur in tedium D. Chryl. Psalm. 111. Difficultatem non natura præcipit, ait, sed multorum solet fœcundia efficere. Ita ne si quis eam cum studio, & alacritate animi percipiat, videbit ea levia, & facilia; quando vim manna fruebantur Judæi: id agere forebant, & mortem exoptabant. Paulus autem cum fano confitans, & gaudebat, & exultabat. Illi dicunt: anima nostra ariata est in manna; Eduxit nos,

ut interficeret. Paulus autem: Gaudeo in passionibus meis.

Ap. 10. n. 10. Et accepi librum de manu Angeli & devoravi illum, & erat in ore meo tanquā mel dulce, & cum devorasssem eum, amaricatus est venter meus.

Num. 11. Et dixit mihi oportet te iterum Prophetare populis, & gentibus, & linguis, & regibus multis.

VERSIONES.

Syrus. Et accepi libellum è manu Angeli, & edi eum, & erat in ore meo sicut mel, dulcis, & quum edissem eum, amarus fuit venter meus.

Arabicus. Implevit ventrem meum amaritudine.

Panginus. Et dicit mihi.

num. 11. Et dixit mihi, oportet adhuc etiam Prophetare apud populos, & apud nationes, & principes, & reges multos.

Oecumen. Prophetare in populis, & gentibus & linguis.

EXPOSITIO VII.

Et accepi librum de manu Angeli. Cum Joannes esset admonitus à cœlesti voce, ut de manu Angeli acciperet librum, nec responderet, nec cunctatur, sed submisso capite, ut perfectus obediens adimplet sibi imperata. Et accepi librum de manu Angeli illum. Alcazarius existimat, idem esse comedere, ac devorare, & non plus mysterii in uno, quam in alio contineri; sed devorare dicit magnam aviditatem, quam non significat comedere, ut jam supra notavi quæst. decimā quartā.

Et erat in ore meo tanquam mel dulce. Nam illa cognitio divinorum mysteriorum, gustu mentem suaviter pascebat, & oblectabat; quam cum devorasssem amaricatus est venter meus. Cum in exequutione, ac velut digestione per prædicationem posuissem ipsam doctrinam multas tribulationes, ac colores sustinuissem,

Obediens non responderet, nec cunctatur.

Arabic.

151.

Aretas.

152.

Joannes mortuus.

153. Cornel. Menoch. Tyrin. Montrel. La Haye.

vide superiorum expositionem, & ut ait Aretas Alludit ad naturam mellis quod comestum convertitur in flavam bilem, & stomachum læcinat & amar car.

Et dixit mihi; oportet te iterum Prophetare. Loquitur de Prophetis, quæ in hoc libro continentur; multi & graves DD. ex hoc loco, & aliis colligunt Joannem non esse mortuum sed adhuc incolumem in paradiso servari, ac venturam cum Eia, & Henoch, ut pugnet cum Antichristo; hæc quætionem jam latè tractavi tom 5. in Evangel. lb. 9. cap. 8. quæst. 16. numero 83. Ubi prædictam sententiam refellit: & idè alii hæc præsentia verba interpretantur quod Joannes insula Parthmos ubi tunc erat, in Asiam reversus, ibi per se ipsum & toto orbe, ac per Evangelium, quod serprur erat multis populis, gentibus, ac regibus prædicaturus erat.

Cornelius tamen, menochius, tyrin, bernard. Montrelin, M. Ioannes de La Haye, existimant, quod Ioannes post prædictis orbi plagas septem sigillorum libri, iterum prophetaret, & hominibus prædicaret, alia multo puriora, & graviora mala quæ in corpore ipsius libri aperti legerat, & inde scriberet de Antichristo, El a, & Henoch, ac al. is. quæ à cap. 11. usque ad finem Apocalypseos referuntur; Primum ut observat Tyrinus, Ioannes legit hæc omnia in libro, & quia quæ videntur al. us impressa manent omnia illa jam lecta per varia symbola vidit sibi representati, quos possit commodus assequi, & adnotare. Regibus porro multis Prophetavit, qui reges terræ regnis suis per Antichristum privando prædixit, ipsique subijciendo, & cum ipso occidendo.

QUESTIO XVI.

Liber iste apertus dulcis in ore, amarus in ventre declaratur juxta varias expositiones morales.

Ita hunc librum, sensum genuinum ac litteralem dedi jam superiori quæst. 5. Nunc vero al quas expositiones morales, quæ ab Auctoribus circumferuntur, appono.

Primo juxta dicta superiori quæstione, liber iste continet sacram doctrinam & Ecclesiasticam, quæ valde suavis ac dulcis est in ore ac mente prædicantis, ac doctoris dum eam legit studet, ac contemplatur, Amara verò redditur in ventre ejus; per ventrem mentis secreta figurantur juxta Jerem. 4 n. 19. Ventrem meum ventrem meum doleo. In mente, ac corde est amara divina doctrina Doctori ac Prædicatori, & non videt divinum verbum à multis in contemptu, ac ludibrio haberi, ut ea quæ sunt salutis suæ spernant. Ansbertus, In ore prædicantis, ait, tanquam mel dulcis sit liber, quia nimis cum mentis ejus, vel in his, quæ publicè aliis prædicat, delectatur; sed citius in ventre amare solet, quia pericul. dubio, cum eandem Prædicationem videt à pluribus contemni, & tunc ejusdem mentis afflictio-

nem sentiri hinc est quod Beatus Paulus Evangelii dulcedine oblectatus, cum eandem mellis suavitatem cerneret a Judæis repellit, tædus dolore cordis, ait Rom. 9. num. 2. Tristitia mihi est magna, & continuus cordis meo, optabam ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis, qui sunt cognati mei secundum carnem, qui sunt Israëlita.

Secundo, Rem aliter explicat Rupertus: Ipsa divina Scriptura, valde dulciter mentem recreat, ac reficit unde ipsa Dei sapientia de semetipsa ait: Transi. e ad me omnes qui concupiscitis me, & a generationibus meis implemini, spiritus enim meus super me, & favum Ecclesia. lic. 14. Eccles. 14. num. 26. At dum quis ipsam divinam doctrinam Scripturæ tenet, & adimplet ut Christum sequatur multarum tribulationum amaritudinem premitur, Rupertus Abbas; Quia ipsa dulcedo, nunc iterum dum in hoc seculo vivitur, multis amaritudinibus, respicitur, non enim adversarii desunt, qui tribulationem, & mortis interitum inferunt abyssum, juxta quod veridicus prævultus. Paul 2. Timoth. 3 num. 12. Omnes qui pie volunt vivere in Christo persecutionem patientur.

Tertio, Liber iste Sacra Scriptura, in qua legenti est summa suavitas, ac dulcedo, quomodo cum ea ait Joannes amara us est venter meus. Non mirandum sanè, quòd enim quis suavius gustat dulcedinem Scripturæ, & intemius ejus mysteria devorat, ac scrutatur, tantò acerbius carnem suam macerat, & castigat. proindeque in ea mortificationis amaritudinem expetitur D. Ambrosius ad hæc verba. Liber qui in ore dulcis fuit, ait amaritudinem ventris generavit: quia sancti viri quanto amplius in meditatione divinarum scripturarum delectati sunt, tanto majorem amaritudinem carnis suæ exhibent, affligendo eam videlicet jejuniis, vigiliis, abstinentia vitiorum, & ceterisque cruciatibus, quibus caro cruciatur.

Quarto, Maria virgo liber est contemplativorum, quos Maria in virtute castitatis contra luxuriam paupertatis contra vitium proprietatis; obedientiæ contra superbiam, ac propriam præsumptionem; sed quomodo Maria, quæ est ipsa dulcedo, cujus verba dulciora sunt super mel, & favum, quomodo cum illis amaricatus est venter Joannis: Quia ipsa in suis devotis omnes carnales, ac mundanas voluptates reddit amaras ut ab eis contemnantur, ac fugiantur Richard. de S. Laurentio lib. 11. de laudibus Virg. Mariæ Quia memoria ejus ait, & exempla in suis imitatoribus temporales delectationes, & carnales voluptates amarificant, & refranant.

Quinto Christus Jesus passus & Crucifixus, quem quilibet Christianus de manu Angeli debet accipere ad meditandum & contemplandum, Divus Thomas. Iste liber, ait, est ipse Christus. In hoc libro scriptum fuit silo clarorum per aniam manus, pedes, & lateris: stylo solorum pertrahentium sanguinem è corpore. Tamen amaricatus est venter cum libro, quia licet Christus Crucifixus sit suavissimus; tamen ejus passio sensu est amara, ut explicat Angelicus Doctor Daniel Malon de ossibus, & lanccæ priori Christi eruditè sic rem explicat Christus passus anima maxime dulcis, nam eius

Rom. 9.

156.

Rupert.

Rupert.

Amaritudo concitavit Christum sequentem.

2. Tim. 3.

157.

Qui scrutatur in scriptura, acerbo carnem macerat.

D. Ambrosius.

158.

Maria memoria suavis, & omnes carnales voluptates red- dit amaras.

Rich. Laur.

159.

D. Thom.

Christus crucifixus dulcis anima iusti, amarus sensu iustitiam.